

GEORGIÀ

TERRITORIS ON ES PARLA

El georgià és parlat a la República de Geòrgia, a Osètia del sud, al districte de Zakatala d'Azerbaidjan, a les històriques regions georgianes del nord-est de Turquia, a Fereydan, a l'Iran (des del s.XVII alguns georgians van ser-hi traslladats), a zones del Caucas (també per una onada d'immigrants que s'hi van instal·lar el s.XVIII), a Israel i, amb menys presència, a altres zones de l'antiga Unió Soviètica.

DIVERSITAT INTERNA/ VARIACIÓ GEOGRÀFICA

El georgià està compost d'una sèrie de varietats sovint força diferents les unes de les altres encara que hi ha intercomprensió mútua entre els parlants de diversos dialectes: el gurià i l'adzharià a l'oest de Georgia, el lechjumí, el rach'an, el mojevià, el jevsurià, el pshavià al nord, el k'ajetià a l'est, i el kartlià al centre, que és la base de la llengua literària moderna. Al sud, el dzhavajinà i el msjià. Fora de Geòrgia hi ha altres varietats dialectals (a Turquia, a l'Iran i al Caucas). La llengua parlada pels jueus de Geòrgia i a Israel per alguns lingüistes no és considerada una llengua separada, sinó que és una varietat dialectal del georgià amb préstecs de l'hebreu i l'arameu.

NOMBRE APROXIMAT DE PARLANTS AL MÓN

Uns 4 milions de persones tenen el georgià com a llengua materna.

ESTATUS JURÍDIC I DE FACTO

El georgià és oficial a Geòrgia i a Osètia del sud, encara que és parlat també a altres zones d'Azerbaidjan, de Turquia, de l'Iran, etc. on no té estatus d'oficialitat. És la llengua materna del tots els considerats ètnicament georgians: a Geòrgia la parlen com a llengua materna més d'un 80% de la població, i cal sumar-hi els grups que han quedat fora de les fronteres d'aquest país. Allà on és oficial és la llengua utilitzada en tots els àmbits de la societat, però té

poca presència pública en altres territoris (a Azerbaidjan, per exemple, hi ha una ràdio pública en aquesta llengua). El georgià té una llengua estàndard literària, creada a partir del dialecte kartlià central, que ocupa la regió on hi ha la capital, Tbilisi.

FILIACIÓ

Grup de famílies caucàsiques – família kartveliana (com el mingrelià, el laz i el svan).

ESTATUS

El georgià ha estat tradicionalment una llengua escrita. El seu sistema d'escriptura és un alfabet de 33 caràcters que s'escriu d'esquerra a dreta, sense distinció de majúscules i minúscules. L'alfabet modern, anomenat *mjedruli* 'militar, secular' va evolucionar el s.XI a partir de *kutjovani* 'angular', que a la vegada havia evolucionat d'un altre alfabet creat a partir del model del grec i va facilitar l'expansió del cristianisme, anomenat *asomtavruli* 'lletra majúscula', que es va fer servir almenys des de 430 dC fins al s.IX. L'alfabet georgià modern té 28 consonants i 5 vocals. El nom de la llengua en aquest alfabet s'escriu de la següent manera: ქართული

TRETS FORMALS BÀSICS

Fonètica

1. En georgià no hi ha distinció fonològica entre les e i les o obertes i tancades, i per aquesta raó poden tenir dificultats per distingir-les i produir-les en català.
2. En georgià no hi ha el so de ll del català, i poden cometre errors de pronúncia en aquesta llengua.
3. En georgià no hi ha el so que correspon a la grafia <ny> del català, i això els pot dur a pronunciar-ho erròniament.
4. El georgià no distingeix els sons vibrants i bategants de r, i poden tenir dificultats per distingir-los i produir-los en català.

5. En les paraules de dues síl·labes, el georgià sol col·locar l'accent a la primera. En les més llargues pot estar col·locat a la primera o a la penúltima. Per això poden tendir a canviar la síl·laba tònica dels mots catalans que no són plans i bisíl·labs.

Morfologia i sintaxi

1. Els substantius del georgià no tenen distinció de gènere, i per això poden tenir dificultats per flexionar els noms catalans i per fer concordar en gènere els diversos elements d'un sintagma. Poden dir, per exemple, sintagmes com *les problemes complicats*.
2. En georgià no hi ha articles, i per això poden elidir-los quan parlen català o col·locar-los innecessàriament en llocs on no n'hi ha d'haver.
3. En georgià el morfema de plural no és un sufix com en català, per això és possible que tinguin dificultats per crear els plurals i fer concordar els elements d'un sintagma en els primers estadis d'aprenentatge de la llengua.
4. Alguns elements de les oracions que en català es marquen amb pronoms en georgià són afixos al verb (m-malav 'm'amagues', gv-malaven 'ens amaguen'). Per aquest motiu poden tenir dificultats amb el sistema pronominal del català.
5. L'ordre de les oracions son ser subjecte-objecte-verb (tot i que en alguns casos també fan servir l'ordre subjecte-verb-objecte). Aquesta característica els pot ocasionar problemes a l'hora d'ordenar els elements de l'oració en català, i poden anteposar els complements al verb.
6. El georgià té posposicions en lloc de preposicions (que són equivalents però se situen al final del sintagma). Això els pot generar dificultats per col·locar i utilitzar correctament les preposicions del català.

LLENGUA I INTERACCIÓ SOCIAL

hola

gahmahrjohbah

Material elaborat per Linguapax amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona

Diputació
de Barcelona

com estàs?	rohgohrah khahrt?
si us plau	tu shehidzlehbah
gràcies	gmahdlohbt
de res	ahrahpris
disculpi	bohdi-shi, mahp'ahtiyeh
perdó	bohdish, vts'ukhvar
adéu	nakhvahmdis
bon dia	dilah mshvidohbisah
bona tarda	sahghahmoh mshvidohbisah
bona nit	ghahmeh mshvidohbisah
bona nit (per anar a dormir)	dzili nehbisah

LÈXIC

Algunes realitats són anomenades de manera diferent en georgià i en català. Aquí recollim alguns exemples de camps semàntics bàsics:

Parts del cos

En georgià, els mots per a 'cama' i 'peu' són iguals (hi ha l'afix *-eb-* de plural a 'peus'), mentre que 'mà' i 'braç' són designats per mots diferents:

cama **pekhi**

Material elaborat per Linguapax amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona

Diputació
Barcelona

peu	pekhebi
-----	----------------

braç	mk'lavi
------	----------------

mà	kheli
----	--------------

Expressió del temps

Actualment, els mesos en georgià són d'origen llatí i, per tant, fàcilment identificables per a un catalanoparlant, però el calendari georgià té uns mesos propis, d'ús antic.

Termes de parentiu

Per a alguns termes de parentiu que en català són anomenats pel mateix mot, en georgià hi ha termes diferenciats:

fill	vazhi
------	--------------

filla	kalishvili
-------	-------------------

germà	dzma
-------	-------------

germana	da
---------	-----------

nen	bichi
-----	--------------

nen	gogo
-----	-------------

ESTATUS CULTURAL DE LA LLENGUA

La llengua georgiana ha estat llengua de cultura i de religió. Els primers testimonis escrits són del s.V, la majoria de caràcter religiós. L'evolució de l'escriptura va ser paral·lela a la conversió de l'elit georgiana al cristianisme. La inscripció més antiga és del s.V, i va ser feta prop de Betlem. La llengua

d'aquests textos es denomina georgià antic i es va fer servir fins el s.XIII. El georgià també és llengua literària. La primera composició literària que es coneix escrita en aquesta llengua és l'obra lak'ob Tsurt'aveli's, de Iakob Tsurtaveli entre el 476 i el 483.

El primer diccionari d'aquesta llengua és de 1716, de Sulxhan Saba Orbeliani, i la primera gramàtica és de 1737. Durant el s.XX, l'Acadèmia Georgiana ha publicat en vuit volums el Diccionari explicatiu de la llengua georgiana. El georgià, tot i així, en alguns aspectes encara està en procés de regularització. La codificació es basa en el dialecte kartlià central, que és parlat a la regió on hi ha la capital, Tbilisi.

RECURSOS SOBRE LA LLENGUA DISPONIBLES A BARCELONA

- Associació Ortodoxa Georgiana Sant Jordi. Associació que promou la integració dels georgians al territori i impulsa la cultura i costums georgianes al país, així com activitats culturals i religioses: <http://www.esplugues.cat/recursos/importacions/entitats/nova-ciutadania/georgianos>
- Associació georgiana de Barcelona: <https://es-es.facebook.com/people/Asoc-Georgiana-de-Barcelona/100011598285820>
- Hi ha recursos als centres d'autoaprenentatge de llengües de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona.

BIBLIOGRAFIA

Ro'i, Y i Beker, A (1991): *Jewish Culture and Identity in the Soviet Union*. NYU Press

Kock Kobaidze, M. (2004): *From the history of Standard Georgian*

disponible a: <http://web.archive.org/web/20081002134313/http://webzone.imer.mah.se/projects/georgianV04/DEMO/Lect04/StandGe.html>

Glanville, P. (2001): "Lenguas caucásicas". *Enciclopedia de las lenguas de Europa*. Gredos

Moreno Cabrera, J. C. (1990): *El universo de las lenguas*. Visor, Madrid.

Ethnologue (www.ethnologue.com). Consulta: novembre de 2016

Material elaborat per Linguapax amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona

Diputació
de Barcelona

http://polymath.org/georgian_body.php

Material elaborat per Linguapax amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona

Diputació
de Barcelona